

Briuselis, 2018 09 12
COM(2018) 647 final

**KOMISIJOS KOMUNIKATAS EUROPOS VADOVŲ TARYBAI, EUROPOS
PARLAMENTUI IR TARYBAI**

**Galingesnė pasaulinė veikėja: veiksmingesnis sprendimų priėmimas bendros ES
užsienio ir saugumo politikos srityje**

1. Įžanga

Per pastaruosius 60 metų dedant pastangas integruoti Europą Sąjungos piliečiams kuriama bendra ateitis. Europai kyla paprastas klausimas: ar dėl savo bendros ateities spręs patys europiečiai, ar už juos tai padarys kiti. Ar Europos Sąjunga nori būti besiformuojančios daugiapolės visuotinės tvarkos ramstis, ar pasitenkins pėstininko vaidmeniu.

Sunkumai, su kuriais šiuo metu susiduria Europa, neišnyks. Pasaulinė konkurencija didės. Technologiniai pokyčiai vyks sparčiau. Didės geopolitinis nestabilumas. Bus jaučiamas klimato kaitos poveikis. Demografinės tendencijos rodo, kad ir toliau vyks migracija į ES.

2017 m. Romos deklaracijoje¹, priimtoje 60-ųjų Romos sutarties metinių proga, pripažįstama, kad stipresnė Europos Sąjunga yra būtina. Vadovai ypač pabrėžė tai, kad ES turėtų tapti stipresne pasaulinio masto veikėja. Ji turi geriau gebėti daryti poveikį įvykiams pasaulyje ir priiimti tarptautinę atsakomybę. Europos Sąjunga turi didinti savo pajėgumus, kad *patikimai veiktų pasaulinėje arenoje (Weltpolitikfähigkeit)*². Šis komunikatas yra medžiaga vadovų diskusijai, kuri bus tęsiama jų susitikime Sibiu 2019 m. gegužės 9 d.

Dabartiniame sudėtingame, tarpusavyje susietame ir prieštaringame pasaulyje³ ES privalo apsaugoti savo piliečius, puoselėti savo vertybes ir interesus, remti taisyklėmis grindžiamą tarptautinę tvarką ir eksportuoti stabilumą į kaimynines šalis ir kitur. ES taip pat turi gebėti atsižvelgti į trečiųjų šalių, tarptautinių organizacijų ir kitų tarptautinių veikėjų lūkesčius, kad atliktų esminį vaidmenį sprendžiant regioninio ir pasaulinio masto problemas.

Nė viena valstybė narė negali išspręsti šių problemų arba pasinaudoti šiomis galimybėmis viena. ES ir jos valstybės narės turi sujungti savo pranašumus, kad įtvirtintų bendrus interesus ir vertybes.

2018 m. pranešime apie Sąjungos padėtį pirmininkas J.-C. Junckeris paminėjo kelių sričių politiką, kurią šiuo tikslu reikia įgyvendinti. ES turi glaudžiau bendradarbiauti su savo partneriais visame pasaulyje. Ji turėtų stiprinti savo partnerystę su Afrika, visų pirma, sukurdamą tvarių investicijų ir darbo vietų aljansą. ES turi gebėti tvirtai stovėti ant abiejų kojų. Pavyzdžiui, ji turi stiprinti tarptautinį euro vaidmenį. Reaguodama į tarptautinius įvykius ES turi kalbėti vienu aiškiu ir stipriu balsu.

Siekdama įgyvendinti šiuos tikslus ir tapti stipresne veikėja pasaulio arenoje ES turi apsirūpinti reikiamomis priemonėmis, visų pirma, padaryti savo sprendimų priėmimo procesus veiksmingesnius.

Tuo tikslu 2017 m. pranešime apie Sąjungos padėtį pirmininkas J.-C. Junckeris pasiūlė *apsvarstyt[i], kurie užsienio politikos sprendimai galėtų būti priimami kvalifikuota balsų dauguma, o nebe vienbalsiai*⁴. Tai gali būti daroma remiantis galiojančiomis Sutartimis. Tam pačiam klausimui buvo skirta 2018 m. birželio mėn. Vokietijos Kanclerės Angelos Merkel ir

¹ [Romos deklaracija](#), 27 valstybių narių ir Europos Vadovų Tarybos, Europos Parlamento ir Europos Komisijos vadovų deklaracija.

² Pirmininko J.-C. Junckerio sukurta sąvoka, kurią jis pavartojo savo [kalboje](#) 54-ojoje Miuncheno konferencijoje saugumo politikos klausimais.

³ [Bendra vizija, bendri veiksmai: stipresnė Europa. Visuotinė Europos Sąjungos užsienio ir saugumo politikos strategija](#), 2017 m. birželio mėn.

⁴ [2017 m. pirmininko J.-C. Junckerio pranešimas apie Sąjungos padėtį](#).

Prancūzijos Prezidento Emmanuelio Macrono paskelbta Mezebergo deklaracija dėl Europos pažado užtikrinti saugumą ir klestėjimą atnaujinimo. Joje raginama *ieškoti naujų būdų, kaip padidinti ES bendros užsienio ir saugumo politikos sprendimų priėmimo spartą ir veiksmingumą* ir vykdant platesnio masto diskusijas dėl sprendimų priėmimo kvalifikuota balsų dauguma principo, kai sprendžiami ES politikos klausimai, išnagrinėti galimybes priimti bendros užsienio ir saugumo politikos srities sprendimus balsų dauguma⁵.

Tokia diskusija vyksta seniai. Savo istorijoje ES ne vieną kartą yra laipsniškai perėjusi nuo vienbalsiškumo prie sprendimų priėmimo kvalifikuota balsų dauguma. Sprendimų priėmimas kvalifikuota balsų dauguma buvo pirmą kartą įtvirtintas Suvestiniame Europos akte⁶ ir dabar yra standartinė balsavimo tvarka priimant ES sprendimus, taip pat teisingumo ir vidaus reikalų srityje. Priežastis, dėl kurios vienbalsiškumą reikia pakeisti kvalifikuota balsų dauguma, yra paprasta, įtikinama ir visada ta pati. Valstybės narės pripažino, kad norint tam tikroje politikos srityje veikti su tam tikro lygio užmoju ateina laikas, kai **dėl vienbalsiškumo taisyklės pažanga sulėtėja ir kai kuriais atvejais ES negali** prisitaikyti prie kintančių aplinkybių. Šiuo požiūriu kiekvienas perėjimas prie sprendimų priėmimo kvalifikuota balsų dauguma yra didelis ES žingsnis į priekį.

Kai, remiantis **kompromiso kultūros** principais, sprendimai priimami kvalifikuota balsų dauguma, atsiveria daugiau galimybių diskutuoti ir dažniau pavyksta pasiekti pragmatiškų rezultatų, atitinkančių visų šalių interesus. Taigi lankstūs, veiksmingi ir spartūs sprendimų priėmimo procesai leidžia **Sąjungai tapti pasaulinio masto etalonu ir standartų kūrėja** tokiose politikos srityse, kaip aplinkos ir vartotojų apsauga, duomenų apsauga ir laisva ir sąžininga prekyba.

Visame pasaulyje ES ima vaidinti vis svarbesnį vaidmenį ir yra daugelio laikoma visuotinių vertybių gynėja. Sąjunga, kuri padėjo normalizuoti Belgrado ir Prištinos santykius, sureagavo į Rusijos Federacijos padarytus tarptautinės teisės pažeidimus Krymo pusiasalyje ir Rytų Ukrainoje ir pradėjo su Irano branduoline programa susijusias derybas ir joms tarpininkavo, nuolat remia taiką ir klestėjimą kaimyninėse šalyse ir kitur.

Vis dėlto, jeigu daugiau sprendimų būtų priimama kvalifikuota balsų dauguma, tai būtų naudinga bendrai užsienio ir saugumo politikai. Šiame komunikate nurodoma, kaip veiksmingiau priimti sprendimus kai kuriose bendros užsienio ir saugumo politikos srityse, nagrinėjama, kaip to pasiekti remiantis Europos Sąjungos sutartyje numatytomis galimybėmis, ir nustatomos **konkrečios sritys, kuriose Taryba galėtų priimti sprendimus kvalifikuota balsų dauguma**, o ne vienbalsiai. Užsienio politikos ypatumai atspindėti Sutartyse. Sukurtos specialios apsaugos priemonės, kurios bus taikomos ir toliau. Vėliau Komisija galėtų ištirti, kaip būtų galima toliau stiprinti Sąjungos santykius su trečiosiomis šalimis priimant sprendimus kvalifikuota balsų dauguma.

2. Argumentai už sprendimų priėmimą kvalifikuota balsų dauguma bendros užsienio ir saugumo politikos srityje

⁵ [Mezebergo deklaracija](#), kurią paskelbė Prancūzijos Prezidentas Emmanuelis Macronas ir Vokietijos Kanclerė Angela Merkel. Europos suvažiavime įvairios valstybės narės jau pripažino, kaip svarbu pakeisti kryptį ir priimti sprendimus kvalifikuota balsų dauguma. Tokios pozicijos, visų pirma, laikėsi Prancūzija ir Vokietija (*Réf. Contribution franco-allemande à la Convention européenne sur l'architecture institutionnelle de l'Union du 15 janvier 2003, faite à Paris et à Berlin; Contribution de M. Dominique de Villepin et M. Joschka Fischer*).

⁶ Daugiau informacijos „EUR-lex“ paskelbtose ES teisės aktų santraukose [Europos kūrimo sutartys](#).

Bendros užsienio ir saugumo politikos srityje dauguma sprendimų ES priimama vienbalsiai. Paprastai tai netrukdo Sąjungai **aktyviai veikti ir laikytis tvirtos pozicijos** užsienio politikos klausimais. Tačiau tai daro vis didesnę poveikį ES **spartai ir gebėjimui** veikti pasaulinėje arenoje. Tarptautinės politikos srityje laikas yra labai svarbus ir tarptautinio subjekto patikimumą lemia jo gebėjimas greitai ir nuosekliai reaguoti į tarptautines krizes ir įvykius. Be to, pasaulinio masto veikėjo stiprumas, veiksmingumas ir poveikis priklauso nuo jo gebėjimo veikti nuosekliai ir veiksmingai tarptautinėje arenoje ir pasauliniuose forumuose.

Po Maastrichto sutarties, kuria valstybės narės pirmą kartą įgaliojo Sąjungą imtis veiksmų užsienio politikos ir saugumo klausimais, priėmimo 1992 m. padaryta didelė pažanga iš esmės plėtojant ES bendrą užsienio ir saugumo politiką ir bendrą saugumo ir gynybos politiką. Vis dėlto dar būna atvejų, kai ES negali pasiekti bendros pozicijos arba ji nėra pakankamai tvirta arba nėra pasiekiamą pakankamai greitai (žr. 3 skirsnį).

Dėl tokių atvejų Sąjungai ir jos valstybėms narėms tenka mokėti nemenką politinę kainą: ES institucijos negali imtis ryžtingų veiksmų, tarptautiniu lygmeniu aktyvesnės valstybės narės gali pristatyti tik savo individualias pozicijas, kurioms nėra suteiktas bendras 28 valstybių narių nuomonės svoris, o valstybės narės, kurios neturi vietos prie derybų stalo, negali daryti tiesioginės įtakos nagrinėjamiems klausimams.

Tai, kad tokių atvejų vis dar yra, reiškia, jog dėl vienbalsiškumo taisyklės Sąjunga negali realizuoti viso savo potencialo užsienio politikoje. Turint omenyje galimą ES plėtrą tokius apribojimus svarbu panaikinti iki 2025 m. ES turi būti stipresnė ir tvirtesnė ir tik tada gali tapti didesnė⁷.

Todėl ateityje tam tikri su bendra užsienio ir saugumo politika susiję sprendimai **turėtų būti priimami kvalifikuota balsų dauguma**. Priimant sprendimus kvalifikuota balsų dauguma Sąjunga taptų stipresnė, veiksmingesnė ir patikimesnė tarptautinė veikėja, nes jai būtų lengviau:

- veikti pasaulinėje arenoje remiantis **tvirtomis ir nuosekliomis pozicijomis**;
- **greitai ir veiksmingai** reaguoti į skubias užsienio politikos problemas, ir kai reikia suformuoti naują poziciją, ir kai reikia įgyvendinti jau sutartą strategiją;
- didinti **ES atsparumą** apsaugant **valstybes nares** nuo spaudimo, kurį kryptingai daro trečiosios šalys, siekiančios suskaldyti ES.

Visa tai padėtų sutartinai veikiančiai Sąjungai tapti stipresnei, nes taip jos svoris būtų didesnis nei sudėtų kartu atskirų dalių. Iš patirties, susijusios su kitomis politikos sritimis, kuriose sprendimai paprastai priimami kvalifikuota balsų dauguma, matyti, kad kvalifikuota balsų dauguma skatina ieškoti bendrų sprendimų. Iš praktikos žinoma, kad priimant sprendimus kvalifikuota balsų dauguma tie sprendimai *de facto* dažniausiai priimami bendru sutarimu. Sprendimų priėmimo kvalifikuota balsų dauguma perspektyva labai padeda įtraukti visas šalis į kompromiso paieškos procesą siekiant gauti **visiems priimtina rezultatą** veiksmingu bendru sutarimu **ir pasiekti vienybę**. Bandant susitarti

⁷ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Ištinama plėtros perspektyva ir didesnis įsipareigojimas Vakarų Balkanų šalims“, COM(2018) 65 *final*.

prisiimama didesnė atsakomybė už sprendimus, kuriuos reikėtų įgyvendinti *lojalumo ir savitarpio solidarumo dvasia*⁸.

Be to, Sutartyje atsižvelgiant į bendros užsienio ir saugumo politikos ypatumus ir siekiant apsaugoti pagrindinius valstybių narių interesus ir prerogatyvas yra įtvirtintos **svarbios apsaugos priemonės**, taikomos tais atvejais, kai sprendimai priimami kvalifikuota balsų dauguma (žr. 4 skirsnį).

Atsižvelgiant į ES kompromiso kultūrą ir tas apsaugos priemones, kvalifikuota balsų dauguma bendros užsienio ir saugumo politikos srityje būtų toks pat veiksmingas sprendimų priėmimo būdas kaip ir kitose ES politikos srityse.

Prekybos politikos pavyzdys

Prekybos politika – tai sritis, kurioje sprendimai priimami kvalifikuota balsų dauguma⁹. Tai ES politika, kurią įgyvendinant sprendimus dažnai priima Taryba. Vis dėlto, nors nacionaliniai ekonominiai interesai skiriasi, iki šiol Tarybai retai yra tekę skelbti oficialų balsavimą. Valstybės narės visuomet buvo linkusios priimti sprendimus **bendru sutarimu**. Pirmenybė suteikiama bendriems Sąjungos interesams, kurie yra svarbesni nei kartu sudėti valstybių narių interesai. Būtent tai leido ES realizuoti savo potencialą pasaulio prekybos srityje.

Priimant daugiau sprendimų kvalifikuota balsų dauguma visos problemos, su kuriomis susiduriama bendros užsienio ir saugumo politikos srityje, savaime neišsprendžiamos. Esama ir kitų uždavinių, kaip antai susijusių su didesnės konvergencijos tarp valstybių narių interesų skatinimu ir bendros užsienio politikos kultūros formavimu. Tai yra pagrindinis ES visuotinės užsienio ir saugumo politikos strategijos, kuriai pritaria visos valstybės narės, tikslas. Tačiau ilgainiui ES pozicijų formavimas taikant balsavimo kvalifikuota balsų dauguma palankiai veikiama pragmatišką procesą taip pat gali padėti vis labiau puoselėti bendrą tikslo suvokimą ir interesus, kurių noriai siekia visos valstybės narės. Be to, sunku užtikrinti, kad dvišaliuose santykiuose su trečiosiomis šalimis valstybės narės veiksmingai įgyvendintų ir gintų Taryboje suderintas pozicijas. Valstybių narių užmojai bendros užsienio ir saugumo politikos srityje taip pat turėtų atitikti kitoje daugiametėje finansinėje programoje numatytus Sąjungos biudžeto pajėgumus.

3. Pavyzdžiai, kai dėl vienbalsiškumo taisyklės susilpnėja ES bendra užsienio ir saugumo politika

Pastaraisiais metais bendros užsienio ir saugumo politikos srityje buvo priimta daug svarbių sprendimų. Be to, siekdama skleisti savo vertybes visame pasaulyje ir tuo tikslu priimdama sprendimus kvalifikuota balsų dauguma Sąjunga naudoja ir kitas savo išorės politikos priemones.

⁸ ES sutarties 24 straipsnio 3 dalis.

⁹ Taikant labai ribotas ir sąlygines Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 218 straipsnio 8 dalies pirmoje pastraipoje numatytas išimtis.

ES veiksmų, kuriais jos vertybės puoselėjamos išorės santykiuose priimant sprendimus kvalifikuota balsų dauguma, pavyzdžiai

- Prekybos lengvatos suteikiamos trečiosioms šalims **pagal bendrąją lengvatų sistemą**. Šalims, kurios nepaiso pagrindinių žmogaus teisių, tos lengvatos gali būti sustabdytos ir jos gali patirti didelių ekonominių pasekmių. Pagal šią sistemą ES yra sustabdžiusi arba panaikinusi prekybos lengvatas Mianmarui, Baltarusijai ir Šri Lankai po to, kai jos sunkiai pažeidė žmogaus teises.
- ES teisinės sistemos, susijusios su **kankinimams ir mirties bausmei vykdyti naudojamų priemonių ir dvejopo naudojimo prekių eksporto kontrole**, tvirtinamos kvalifikuota balsų dauguma.

Esama pavyzdžių, kai dėl vienbalsiškumo taisyklės ES sprendimai svarbiais bendros užsienio ir saugumo politikos klausimais, visų pirma, dėl žmogaus teisių, ES sankcijų arba pagrindinių ES dominančių regionų, buvo blokuojami ar priimami per lėtai arba nebuvo pakankamai griežti. **Tokie atvejai rodo, kad reikia didinti Sąjungos veiksmingumą užsienio politikos srityje.**

Atvejai, kai dėl vienbalsiškumo nepavyko priimti su bendra užsienio ir saugumo politika susijusių sprendimų arba jie buvo priimti gerokai vėliau ar jų esmei buvo padarytas neigiamas poveikis

Žmogaus teisės

Vienas iš pagrindinių Sąjungos tikslų yra įtvirtinti žmogaus teises. Pastaraisiais metais būta atvejų, kai valstybė narė arba kelios valstybės narės vilkino, blokavo arba sušvelnino Sąjungos pozicijas dėl su žmogaus teisėmis nesusijusių priežasčių. Taip buvo ir Sąjungos dvišaliuose santykiuose su trečiosiomis šalimis, ir tarptautinėse organizacijose. Dėl kiekvieno iš tokių atvejų mažėja Sąjungos gebėjimas tarptautiniu lygmeniu skatinti laikytis žmogaus teisių, daromas neigiamas poveikis jos patikimumui ir jai nepavyksta įgyvendinti savo tikslų.

- Jungtinių Tautų žmogaus teisių taryba Ženevoje yra pagrindinis pasaulinis forumas, kuriame diskutuojama apie žmogaus teises. Jos programoje yra 10 punktų. Šalys, kuriose žmogaus teisių padėtis yra blogiausia, aptariamoms pagal 4 punktą.

2017 m. birželio mėn. ES **pirmą kartą** nesugebėjo pateikti pareiškimo pagal 4 punktą Jungtinių Tautų žmogaus teisių taryboje. Taip nutiko dėl kelių valstybių narių prieštaravimų, nors jos nekvestionavo vertinimų esmės. Tos valstybės narės pasipriešino aiškioms nuorodoms į dvi trečiąsias šalis, kurias visos kitos valstybės narės norėjo paminėti dėl jų žmogaus teisių padėties. Kadangi iš tos aklavietės išeiti nepavyko, ES nebalsavo.

- 2017 m. rugsėjo mėn. dėl vienos valstybės narės buvo gerokai uždelstas ES strateginio darbo plano Jungtinių Tautų žmogaus teisių taryboje ir ES pareiškimas pagal 4 punktą priėmimas, nes buvo kilusi konkreti su viena trečiąja valstybe susijusi problema. Spalio mėn. ta pati valstybė narė užblokavo ES pareiškimo projektą, kuris turėjo būti pateiktas JTO Generalinė Asamblėjos Trečiajam komitetui, ir visoms kitoms teko sutikti įtraukti nuorodą į konkretų atvejį, kuri buvo apskritai laikoma neproporcingo pobūdžio ir ilgio, palyginti su visomis kitomis pareiškime pateiktomis nuorodomis.

- 2018 m. vasario mėn. dėl kelių pavienių keleto valstybių narių prieštaravimų buvo gerokai uždelstas metinių prioritetų žmogaus teisių srityje, kuriuos ES norėtų įgyvendinti Jungtinių Tautų Organizacijos forumuose, priėmimas ir galiausiai visoms kitoms valstybėms narėms teko sutikti su švelnesne pozicija.
- Tokių sunkumų būta ir ES dvišaliuose santykiuose su trečiosiomis šalimis. Egipte buvo priimtas naujas įstatymas, kuriuo buvo griežtai apribota nevyriausybinų organizacijų veiksmų laisvė ir kelios valstybės narės užblokavo sprendimą ir galiausiai iš esmės pasipriešino visų kitų valstybių narių norui į ES partnerystės su Egiptu prioritetų sąrašo projektą įtraukti aiškia formuluotę dėl žmogaus teisių ir pilietinės visuomenės. Todėl dvišalių santykių su Egiptu sistemos nepavyko atnaujinti laiku ir 2017 m. pradžioje jos nebuvo.

Kiti pareiškimai ES užsienio politikos srityje

- 2016 m. liepos mėn. ES **negalėjo sparčiai pritarti** arbitražo sprendimui pagal Jungtinių Tautų jūrų teisės konvenciją dėl Pietų Kinijos jūros dėl kelių valstybių narių prieštaravimo, nesusijusio su tuo arbitražo sprendimu. Po kelių intensyvių derybų dienų dėl pareiškimo galiausiai buvo susitarta. Tačiau, **nors ES pavėluotai sugebėjo paraginti laikytis tarptautinės teisės, ji nepajėgė paraginti vykdyti arbitražo sprendimą.** Tai sukėlė ypatingų problemų, nes tuo pat metu vyko ES ir Kinijos ir Azijos ir Europos aukščiausiojo lygio (ASEM) susitikimai.
- 2017 m. gruodžio mėn. ir 2018 m. gegužės mėn. dėl reikalavimo vienbalsiai pritarti kiekvienam išsamių dokumentų projektų aspektui **ES nepavyko parengti vieningų pareiškimų** dėl su Jeruzale susijusių įvykių, nors valstybės narės nuolat sutarė dėl seniai patvirtintos ir nusistovėjusios pozicijos dėl Jeruzalės statuso pagal tarptautinę teisę.

Abiem atvejais Sąjunga nesugebėjo laiku pareikšti tvirtos pozicijos dėl tarptautinio įvykio, nors ta pozicija buvo aiški ir įtvirtinta.

ES sankcijos

- 2017 m. vasario mėn. viena valstybė narė **užblokavo Baltarusijai taikomo ginklų embargo pratęsimą**, kol visos kitos valstybės narės galiausiai nesutiko pritaikyti išimtį tam tikros kategorijos mažiems ginklams, kad apskritai nepasibaigtų viso embargo galiojimas. Praėjus vieniems metams ta pati valstybė narė pareikalavo, kad norint pratęsti embargo galiojimą išimtis būtų pritaikyta dar vienos kategorijos ginklams, ir vėl visos kitos valstybės narės galiausiai turėjo sutikti dėl tos pačios priežasties.
- 2017 m. vasarą viena valstybė narė **užblokavo tikslinių ES ribojamųjų priemonių taikymą Venesuelai** reaguojant į vidaus politikos pokyčius, dėl kurių ES buvo pareiškusi, kad tokių įvykių atveju būtų imamasi tokių priemonių. Tos ribojamosios priemonės buvo galiausiai patvirtintos tik 2017 m. lapkričio mėn., padėčiai vietoje per tą laiką gerokai pablogėjus.

Iš šių pavyzdžių vėlgi matyti, kad dėl vienbalsio sprendimų priėmimo Taryboje Europos Sąjunga nesugeba sparčiai ir tvirtai reaguoti į tarptautinius įvykius. Nors sprendimai dėl

sankcijų taikymo pagal bendrą užsienio ir saugumo politiką priimami vienbalsiai, ES prieštaravimo sankcijoms režimas, taip pat vadinamas blokavimo statutu¹⁰, taikomas sprendimus priimant kvalifikuota balsų dauguma, tad jį galima sparčiai atnaujinti reaguojant į tarptautinius įvykius.

Civilinės misijos pagal bendrą saugumo ir gynybos politiką

- Pastaruoju metu, 2018 m., viena valstybė narė **užblokavo pajėgumų didinimo misijos išplėtimą Sahelyje**, kol kita valstybė narė neatsiėmė išlygų dėl kitos misijos Irake. Deja, tai ne pirmas atvejis, kai valstybė narė prieštarauja arba vilkina pažangą, susijusią su tam tikru bendros saugumo ir gynybos politikos klausimu dėl panašaus kitos valstybės narės elgesio, susijusio su kitu klausimu. Tokiais atvejais ES visuomet pavyksta vis dėlto judėti į priekį, bet kartais būtinų sprendimų priėmimas uždeliamas.

Sprendimų priėmimo vilkinimas **dėl vienbalsiškumo** sietinas ne tik su sprendimais pradėti ir vykdyti civilines misijas pagal bendrą saugumo ir gynybos politiką, bet ir su praktinio įgyvendinimo aspektais, kaip antai privalomų pusmečio ataskaitų, kurias civilinės misijos pagal bendrą saugumo ir gynybos politiką turi reguliariai teikti Tarybai, tvirtinimu.

Tokios ir kitos panašios situacijos susiklosto ne dėl neįveikiamų ilgalaikių interesų skirtumų: galėdamos pasinaudoti veto teise, valstybės narės gali blokuoti sprendimų priėmimo procesą dėl priežasčių, kurios ne visada susijusios su nagrinėjamu klausimu, ir neturi paskatų siekti konstruktyvaus kompromiso.

Svarbu pažymėti, kad daugeliu pirmiau nurodytų atvejų sunkiai dirbant visoms dalyvaujančioms šalims sprendimus paprastai pavyko rasti. Tačiau už tuos sprendimus teko sumokėti tam tikrą kainą. Dėl veto teisės panaudojimo užsitęsusios diskusijos neretai **aštrino nesutarimus**, susilpnino ES įtaką ir sumažino jos nuoseklumą.

4. Esama bendros užsienio ir saugumo politikos sprendimų priėmimo sistema

Europos Sąjungos sutartyje įtvirtinta bendra taisyklė, kad Taryba priima bendros užsienio ir saugumo politikos sprendimus **vienbalsiai** (Sutarties 24 straipsnio 1 dalis ir 31 straipsnio 1 dalis)¹¹. Ta taisyklė galioja ir po Maastrichto sutarties priėmimo. Kita vertus, bendros užsienio ir saugumo politikos srityje **galioja ir tam tikrais atvejais jau taikoma ir sprendimų priėmimo kvalifikuota balsų dauguma taisyklė**.

4.1. Nors bendros užsienio ir saugumo politikos srityje sprendimai paprastai priimami vienbalsiai...

¹⁰ 1996 m. lapkričio 22 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2271/96, saugantis nuo trečiosios šalies priimtų teisės aktų eksteritorialaus taikymo poveikio ir tuo grindžiamų ar iš to kylančių veiksmų. OL L 309, 1996 11 29, p. 1–6.

¹¹ Kitos sritys, kuriose sprendimai priimami vienbalsiai, yra mokesčiai, socialinė apsauga, naujų šalių stojimas į ES ir operatyvinis policijos bendradarbiavimas.

Vienbalsiškumo taisyklė bendros užsienio ir saugumo politikos srityje nėra tokia kaip kitose ES išorės veiksmų srityse (kaip antai Sąjungos plėtros ir tarptautinio bendradarbiavimo arba prekybos politikos), kurių sprendimai paprastai priimami kvalifikuota balsų dauguma¹².

Atsižvelgiant į sunkumus, kurių gali kilti dėl tokios taisyklės, Europos Sąjungos sutartyje įtvirtinta taisyklė, kuria siekiama palengvinti vienbalsį sprendimų priėmimą užtikrinant tam tikrą lankstumą ir kartu didesnę veiksmingumą priimančiam sprendimui.

Laikantis vadinamojo **konstruktyvaus susilaikymo** principo (ES sutarties 31 straipsnio 1 dalies antra pastraipa) valstybei narei suteikiama teisė susilaikyti balsuojant dėl vienbalsiai priimamo sprendimo bendros užsienio ir saugumo politikos srityje ir pateisinti susilaikymą padarant oficialų pareiškimą. Valstybė narė neprivalės taikyti to sprendimo. Tačiau laikydamasi solidarumo valstybė narė privalo nesiimti veiksmų, galinčių pakenkti Sąjungos pastangoms tą sprendimą įgyvendinti.

Iki šiol konstruktyvaus susilaikymo principu pasinaudojo viena valstybė narė, tik vieną kartą, kai 2008 m.¹³ pagal bendrą saugumo ir gynybos politiką ES nusprendė siųsti civilinę misiją į Kosovą*.

Priminimas: balsavimo procedūros Taryboje

Paprasta balsų dauguma (SESV 238 straipsnis): paprasta balsų dauguma yra 15 iš 28 valstybių narių.

Kvalifikuota balsų dauguma (ES sutarties 16 straipsnis ir SESV 238 straipsnio 3 dalis): po 2014 m. kvalifikuota balsų dauguma pasiekama, jeigu 55 proc. valstybių narių balsuoja už, t. y. 16 iš 28 valstybių narių, ir jeigu balsavusios už valstybės narės atstovauja bent 65 proc. visų ES gyventojų. Susilaikymas skaičiuojamas kaip balsas prieš.

Vienbalsiškumas (SESV 238 straipsnio 4 dalis): prieš priimančiam sprendimui dėl jo turi susitarti visos valstybės narės. Susilaikymas neklaido Tarybai vienbalsiai priimti sprendimų.

4.2. ...sprendimų priėmimas kvalifikuota balsų dauguma bendros užsienio ir saugumo politikos srityje yra numatytas ir tam tikrais atvejais jau taikomas...

Europos Vadovų Taryba dar 1990 m. paskelbė, kad įgyvendinant jau sutartą bendrą užsienio ir saugumo politiką reikėtų apsvarstyti galimybę priimti sprendimus kvalifikuota balsų dauguma¹⁴. Turėdamos omenyje tą tikslą valstybės narės padarė kelis Sutarčių pakeitimus ir susitarė laipsniškai pereiti prie sprendimų priėmimo kvalifikuota balsų dauguma. ES sutarties 31 straipsnio 2 dalis **turi didelį potencialą, kuris dar nėra išnaudotas**.

¹² Kitose ES išorės veiksmų srityse taikomos Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo nuostatos, o bendrai užsienio ir saugumo politikai taikomos Europos Sąjungos sutarties nuostatos.

¹³ 2008 m. vasario 4 d. Tarybos bendrieji veiksmai 2008/124/BUSP, OL L 42, 2008 2 16, p. 92–98.

* Šis pavadinimas nekeičia pozicijų dėl statuso ir atitinka JT ST rezoliuciją 1244 (1999) bei Tarptautinio Teisingumo Teismo nuomonę dėl Kosovo nepriklausomybės deklaracijos.

¹⁴ Žr. Tarybos išvadas, parengtas ruošiantis tarpvyriausybinei konferencijai prieš Maastrichto sutarties sudarymą http://www.consilium.europa.eu/media/20554/1990_october - rome_eng .pdf.

ES sutarties 31 straipsnio 2 dalyje numatyta, kad Taryba priima sprendimus, susijusius su bendros užsienio ir saugumo politikos klausimais, kvalifikuota balsų dauguma šiais atvejais¹⁵:

Atvejai, kuriais pagal ES sutarties 31 straipsnio 2 dalį sprendimus **galima** priimti kvalifikuota balsų dauguma

- *priima Sąjungos veiksmus nustatančius arba poziciją apibrėžiančius sprendimus remdamasi su Sąjungos strateginiais interesais ir tikslais susijusiu Europos Vadovų Tarybos sprendimu, nurodytu [ES sutarties] 22 straipsnio 1 dalyje.*

Pagal šią nuostatą Europos Vadovų Tarybai sudaroma galimybė vienbalsiai priimti sprendimą, kuriuo nustatomi ES strateginiai interesai ir tikslai vienoje arba keliuose bendros užsienio ir saugumo politikos srityse. Europos Vadovų Tarybai nustačius strateginius tikslus ir numatomų veiksmų ar pozicijos principus, Taryba kvalifikuota balsų dauguma priimtų visus sprendimus, kuriais būtų įgyvendinami Europos Vadovų Tarybos strateginiai sprendimai.

- *priima Sąjungos veiksmus nustatantį arba poziciją apibrėžiantį sprendimą, remdamasi pasiūlymu, kurį pateikia Sąjungos vyriausiasis įgaliotinis užsienio reikalams ir saugumo politikai Europos Vadovų Tarybos specialiu prašymu, jos pačios arba vyriausiojo įgaliotinio iniciatyva.*

Pagal šią nuostatą Europos Vadovų Taryba (savo iniciatyva arba vyriausiojo įgaliotinio siūlymu) gali vienbalsiai prašyti vyriausiojo įgaliotinio pateikti Tarybai pasiūlymą priimti sprendimą, kuriuo būtų nustatyti Sąjungos veiksmai arba apibrėžta jos pozicija. Tokiais atvejais Taryba priimtų sprendimus kvalifikuota balsų dauguma. Sutartyse nėra nustatytas galimas tokio Europos Vadovų Tarybos prašymo turinys, tad jis galėtų būti susijęs su visomis bendros užsienio ir saugumo politikos sritimis.

Atvejai, kuriais pagal ES sutarties 31 straipsnio 2 dalį sprendimus **reikia** priimti kvalifikuota balsų dauguma

- *priima visus sprendimus, įgyvendinančius sprendimą, kuris nustato Sąjungos veiksmus arba apibrėžia Sąjungos poziciją.*

Tai taikoma Tarybai vienbalsiai patvirtinus pirminius veiksmus arba poziciją, kai visi tolesni įgyvendinimo sprendimai priimami kvalifikuota balsų dauguma.

- *skiria specialų įgaliotinį [vyriausiojo įgaliotinio ir pirmininko pavaduotojo siūlymu] pagal 33 straipsnį.*

Specialaus įgaliotinio įgaliojimai susiję su konkrečiais bendros užsienio ir saugumo politikos klausimais. Kvalifikuotos balsų daugumos principo taikymas praktikoje buvo veiksmingas ir pavyko sparčiai priimti sprendimus net nerengiant oficialaus

¹⁵ Kiti straipsniai, pagal kuriuos remiantis Europos Sąjungos sutartimi sprendimai priimami kvalifikuota balsų dauguma: ES sutarties 41 straipsnio 3 dalis, 45 straipsnio 2 dalis ir 46 straipsnio 2 dalis. Neseniai pagal ES sutarties 46 straipsnio 2 dalį dauguma valstybių narių nusprendė paspartinti Europos bendradarbiavimą gynybos srityje ir kvalifikuota balsų dauguma priėmė sprendimą pradėti nuolatinį struktūrizuotą bendradarbiavimą saugumo ir gynybos klausimais. Pradėjusi taip bendradarbiauti ES galės tapti stipresne partnere tarptautinio saugumo srityje ir užtikrinti kuo didesnę valstybių narių išlaidų gynybos srityje veiksmingumą.

balsavimo. Kaip ir kitose srityse, kuriose sprendimai priimami kvalifikuota balsų dauguma, specialūs įgaliojimai visuomet skiriami bendru sutarimu.

ES sutartyje yra įtvirtintos **dvi svarbios apsaugos priemonės**, kuriomis nustatoma, kaip kvalifikuota balsų dauguma turi būti priimami sprendimai bendros užsienio ir saugumo politikos klausimais.

Sprendimų bendros užsienio ir saugumo politikos klausimais priėmimo kvalifikuota balsų dauguma apsaugos priemonės

- ES sutarties 31 straipsnio 2 dalyje numatytas **prieštaravimas išimtiniais atvejais**, kai valstybė narė gali **nepritarti kvalifikuota balsų dauguma priimamam sprendimui dėl „esminių ir konkrečiai nurodytų su nacionaline politika susijusių priežasčių“**, ir dėl tokio sprendimo nebalsuojama. Jeigu vyriausiojo įgaliojimo ir suinteresuotosios valstybės narės konsultacijos baigėsi nesėkmingai, ES Taryba gali kvalifikuota balsų dauguma prašyti perduoti klausimą nagrinėti Europos Vadovų Tarybai, kad ši priimtų sprendimą **vienbalsiai**.
- Pagal ES sutarties 31 straipsnio 4 dalį **karinio arba gynybinio pobūdžio sprendimams** ES sutarties 31 straipsnio 2 dalis netaikoma ir taip užtikrinama, kad tokio pobūdžio sprendimai nebūtų priimami kvalifikuota balsų dauguma.

4.3. ...ir sprendimų bendros užsienio ir saugumo politikos klausimais priėmimą kvalifikuota balsų dauguma būtų galima išplėsti

Lisabonos sutartyje numatyta **galimybė toliau išplėsti sprendimų priėmimą kvalifikuota balsų dauguma**. Remdamasi vadinamąja **nuostata dėl pereigos, įtvirtinta ES sutarties 31 straipsnio 3 dalyje**, Europos Vadovų Taryba gali vienbalsiai įgalioti Tarybą priimti sprendimus kvalifikuota balsų dauguma kitais su bendra užsienio ir saugumo politika susijusiais klausimais nei numatyta ES sutarties 31 straipsnio 2 dalyje.

Taigi valstybės narės aiškiai numatė, kad Europos Sąjungai norint iš tikrųjų veiksmingai ir efektyviai veikti užsienio ir saugumo politikos srityje Tarybai derėtų priimti sprendimus kvalifikuota balsų dauguma ne tik tais konkrečiais atvejais, kurie aptarti ES sutarties 31 straipsnio 2 dalyje.

Abi 4.2 skirsnyje aprašytos apsaugos priemonės bus taikomos ir toliau, po to, kai bus pasinaudota ES sutarties 31 straipsnio 3 dalyje įtvirtinta nuostata dėl pereigos.

5. Konkretūs pasiūlymai, kaip patobulinti sprendimų bendros užsienio ir saugumo politikos klausimais priėmimą kvalifikuota balsų dauguma

Komisija ragina valstybes nares išnaudoti ES sutarties potencialą, susijusį su sprendimų bendros užsienio ir saugumo politikos klausimais priėmimu kvalifikuota balsų dauguma. Ji nesiūlo Tarybai priimti sprendimų kvalifikuota balsų dauguma visose bendros užsienio ir saugumo politikos srityse. Reikėtų sutelkti dėmesį į sritis, kuriose **sprendimų priėmimas kvalifikuota balsų dauguma akivaizdžiai padarytų teigiamą poveikį**.

Didelį potencialą turi Sutartyje įtvirtintos taisyklės dėl **konstruktyvaus susilaikymo** pagal ES sutarties 31 straipsnio 1 dalį ir dėl sprendimų priėmimo kvalifikuota balsų dauguma pagal ES sutarties 31 straipsnio 2 dalį. Panaudojus tas priemones būtų buvę galima išspręsti kai

kurias iš 3 skirsnyje išvardytų probleminių situacijų. Tad Komisija ragina valstybės nares Taryboje **visiškai išnaudoti tą potencialą taikant Sutartis pagal raidę ir dvasią.**

Šiame kontekste Tarybos išvados yra naudinga priemonė siekiant politinio sutarimo dėl ES pozicijų konkrečiais užsienio politikos klausimais. Tačiau Taryba neturėtų priimti pozicijų bendru sutarimu¹⁶ bendros užsienio ir saugumo politikos ir kitais susijusiais klausimais taikydama lygiagrečias arba neoficialias procedūras, kai tais tikslais galima pasinaudoti Sutartyje numatytomis priemonėmis. Taip būtų galima išnaudoti ES sutarties 31 straipsnio 1, 2 ir 3 dalių potencialą.

Be to, jeigu klausimas yra susijęs ne su bendra užsienio ir saugumo politika, o su politikos, kuriai taikoma Sutartis dėl Europos Sąjungos veikimo, išorės aspektais, priimant sprendimus reikėtų vadovautis atitinkamais teisiniais pagrindais, tad vienbalsiškumo taisyklė netaikoma. Reikėtų visiškai išnaudoti plataus ES delegacijų visame pasaulyje ir tarptautinėse organizacijose tinklo potencialą¹⁷.

Galiojančių sprendimų priėmimo kvalifikuota balsų dauguma pagal ES sutarties 31 straipsnio 2 dalį nuostatų potencialo išnaudojimas

Taryba jau taikė sprendimų priėmimo kvalifikuota balsų dauguma taisyklę, kai iš dalies keitė su ES ribojamosiomis priemonėmis susijusius sąrašus (asmenų ir subjektų, kurių turtas įšaldytas ir kuriems draudžiama keliauti, sąrašus), pirmiausia atvejais, susijusiais su Jungtinių Tautų Organizacijos patvirtintų tarptautinių sankcijų pokyčiais, ir kartais kai iš dalies keitė sąrašus, susijusius su autonominiu ES sankcijų režimu, kai ES Tarybai pats pakeitimas nebuvo jautrus¹⁸. Komisija siūlo, kad Taryba **nuosekliai priimtų sprendimus kvalifikuota balsų dauguma, kai iš dalies keičia sąrašus pagal visus ES sankcijų režimus** (įskaitant autonomines priemones), kaip numatyta ES sutarties 31 straipsnio 2 dalyje (trečia įtrauka).

Europos Vadovų Taryba turi išimtinę teisę nustatyti strateginius interesus ir ES bendros užsienio ir saugumo politikos tikslus ir temos požiūriu ir dėl santykių su tam tikra šalimi arba regionu¹⁹. Komisija siūlo Europos Vadovų Tarybai priimti sprendimus dėl teminių arba geografinių strategijų, prioritetų ar gairių nustatymo ir nustatyti taikymo sritį ir sąlygas, kuriomis Taryba gali imtis veiksmų ir juos įgyvendinti priimdama sprendimus kvalifikuota balsų dauguma, kaip numatyta ES sutarties 31 straipsnio 2 dalyje (pirma įtrauka).

Nors išnaudojus galiojančių ES sutarties 31 straipsnio 2 dalies nuostatų dėl sprendimų priėmimo kvalifikuota balsų dauguma potencialą padėtis taptų daug geresnė, tai nepadėtų atsikratyti daugelio nustatytų trūkumų. Siekdama juos pašalinti Komisija taip pat siūlo svarstyti labiau struktūrinio pobūdžio sprendimus, kuriais **būtų patobulintas sprendimų priėmimas bendros užsienio ir saugumo politikos klausimais pagal ES sutarties 31 straipsnio 3 dalį taikant nuostatą dėl pereinimo.**

Komisija **nustatė tris** konkrečias sritis, kurioms būtų iš karto padarytas teigiamas poveikis pritaikius ES sutarties 31 straipsnio 3 dalies nuostatą dėl pereinimo.

¹⁶ Bendras sutarimas – tai Sutartyse nenumatyta priemonė, kai visos valstybės narės aiškiai susitaria ir nėra galimybės susilaikyti.

¹⁷ SESV 221 straipsnis.

¹⁸ Žr. 2018 m. liepos 30 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimą (BUSP) 2018/1086 dėl ribojamųjų priemonių atsižvelgiant į padėtį Libijoje, OL L 194, 2018 7 31, p. 150–151.

¹⁹ ES sutarties 22 straipsnio 1 ir 2 dalys ir 26 straipsnio 1 dalis.

5.1. ES pozicijos dėl žmogaus teisių daugiašaliuose forumuose

Visuotinis žmogaus teisių pobūdis ir nedalumas yra vienas iš pagrindinių principų, kuriais remiantis buvo steigiama, kuriama ir plečiama ES ir kuriais vadovaujamas imantis išorės veiksmų²⁰. Politinė vienybė žmogaus teisių srityje yra būtina norint išsaugoti ES patikimumą tarptautiniu lygmeniu ir švelniąją galią daugiašaliuose forumuose ir kitur.

Diskutuojuojant dėl ES pozicijų dėl žmogaus teisių, kurių reikėtų laikytis tarptautiniuose forumuose, bendros užsienio ir saugumo politikos srityje, šiuo metu jos derinamos bendru sutarimu, paprastai parengiant Tarybos išvadas. Perėjus prie sprendimų priėmimo kvalifikuota balsų dauguma būtų galima **laiku imtis veiksmingesnių ES veiksmų**. Tokios situacijos, kaip 2017 m. birželio mėn., kai Sąjunga negalėjo pateikti pareiškimo pagal 4 punktą (dėl žmogaus teisių padėties, reikalaujančios Tarybos dėmesio) Jungtinių Tautų žmogaus teisių taryboje, **taptų nebeįmanomos**.

Taigi Komisija siūlo **Europos Vadovų Tarybai pagal ES sutarties 31 straipsnio 3 dalį vienbalsiai priimti sprendimą, kad ES pozicijos dėl žmogaus teisių tarptautiniuose forumuose būtų tvirtinamos kvalifikuota balsų dauguma priimamais Tarybos sprendimais**.

5.2. ES sankcijų režimų tvirtinimas ir keitimas

Sankcijų politika yra viena iš stipriausių ES užsienio ir saugumo politikos priemonių, nes taip Sąjunga gali panaudoti savo didelę ekonominę galią išorės tikslams pasiekti. Siekiant išsaugoti vienodas sąlygas vidaus rinkos veikimo srityje ir bendrą taisyklių veiksmingumą Šengeno erdvėje itin svarbu veikti išvien.

Pastaraisiais metais ES vis dažniau ir griežčiau taiko ribojamąsias priemones ir tai rodo, kad ES yra pasiruošusi reaguoti į įvykius, užkirsti jiems kelią ir daryti jiems įtaką darydama politinį ir ekonominį spaudimą. Kaip ir prekybos politikos srityje, kurioje sprendimai priimami kvalifikuota balsų dauguma, derantis dėl sankcijų svarbiausia nustatyti politinio užmojo lygį ir užtikrinti tinkamą valstybių narių ekonominių interesų pusiausvyrą. ES gebėjimas ryžtingai veikti atsižvelgiant į geopolitinius interesus, neretai įsitraukiant į tarptautines iniciatyvas dėl sunkių tarptautinės teisės pažeidimų, atitinka visų valstybių narių bendrą interesą.

Taigi Komisija siūlo **Europos Vadovų Tarybai pagal ES sutarties 31 straipsnio 3 dalį vienbalsiai priimti sprendimą, kad Taryba priimtų sprendimus dėl sankcijų režimo nustatymo kvalifikuota balsų dauguma**²¹.

5.3. Civilinės misijos pagal bendrą saugumo ir gynybos politiką

Civilinės misijos pagal bendrą saugumo ir gynybos politiką atlieka svarbų vaidmenį ES siekiant užtikrinti taiką ir saugumą visame pasaulyje. Šiuo metu Taryba sprendimus dėl civilinių misijų steigimo ir įgyvendinimo priima vienbalsiai²².

Kintančioje tarptautinėje aplinkoje ES turi gebėti greitai panaudoti turimas priemones, kad sureaguotų į krizę arba pašalintų jos padarinius sparčiai ir akivaizdžiai, tiesiogiai remdama

²⁰ Kaip numatyta ES sutarties 21 straipsnyje.

²¹ Be galimybės, anksčiau paminėtos pirmame interpe 5 skirsnyje.

²² Pagal ES sutarties 42 straipsnio 4 dalį, 43 straipsnio 2 dalį ir 28 straipsnį.

nacionalines valdžios institucijas ir (arba) vietos bendruomenes. Kadangi ES siekia eksportuoti stabilumą į kaimynines šalis, civilinių misijų tikriausiai daugės. Atsižvelgiant į nepastovias aplinkybes, kuriomis paprastai tenka vykdyti pradėtas misijas, jas reikia valdyti veiksmingai ir lanksčiai.

Taigi Komisija siūlo **Europos Vadovų Tarybai pagal ES sutarties 31 straipsnio 3 dalį vienbalsiai priimti sprendimą, kad Taryba priimtų visus sprendimus dėl civilinių misijų pagal bendrą saugumo ir gynybos politiką kvalifikuota balsų dauguma.**

Pirmiausia reikėtų apsvarstyti visas teisinės valstybės pajėgumų didinimo ir saugumo sektoriaus reformų misijas, nes jos paprastai įgyvendinamos kartu su kitomis ES priemonėmis, dėl kurių Taryba priima sprendimus kvalifikuota balsų dauguma.

Bet kuriuo atveju Europos Vadovų Taryba galėtų **priimti sprendimą, kad vienbalsiai įsteigus civilines misijas pagal bendrą saugumo ir gynybos politiką visi Tarybos sprendimai dėl jų įgyvendinimo būtų priimami kvalifikuota balsų dauguma**²³.

6. Išvada

Bendra ES užsienio ir saugumo politika tapo gerokai stipresnė nuo jos įgyvendinimo pradžios. Ją įgyvendinant pavyko pasiekti svarbių rezultatų, pavyzdžiui, Vakarų Balkanuose, remiant Ukrainą ir sprendžiant su Irano branduoline programa susijusius klausimus. ES partneriai visame pasaulyje tikisi, kad Sąjunga gins savo vertybes ir daugiašalę tvarką, grindžiamą tarptautinės teisės normomis.

Vis aiškiau suvokiama, kad atsižvelgiant į dabartines sudėtingas aplinkybes tarptautinėje arenoje reikia pakeisti bendros užsienio ir saugumo politikos tempą. ES kaip pasaulinio masto veikėja turi stiprėti, kad galėtų ir toliau formuoti mūsų ateitį, įtvirtinti mūsų suverenumą, kuriuo dalijamės, ir daryti teigiamą įtaką tarptautiniu lygmeniu.

Kai kuriose bendros užsienio ir saugumo politikos srityse sprendimų priėmimo veiksmingumą galima padidinti. Tai padės Europos Sąjungai tvirtai stovėti ant kojų.

Todėl Komisija ragina išnaudoti Europos Sąjungos sutarties potencialą pasinaudojant visomis galimybėmis pagal bendrą užsienio ir saugumo politiką, visų pirma, priimant daugiau sprendimų kvalifikuota balsų dauguma.

Siekdama padėti kurti vieningesnę, stipresnę ir demokratiškesnę Sąjungą iki 2025 m. Europos Komisija ragina vadovus 2019 m. gegužės 9 d. susitikime **Sibiu patvirtinti šiame komunikate pateiktus pasiūlymus**. Taryba turėtų priimti sprendimus kvalifikuota balsų dauguma šiose trijose bendros užsienio ir saugumo politikos srityse:

- žmogaus teisės daugiašaliuose forumuose;
- sankcijų politika;
- civilinės misijos pagal bendrą užsienio ir saugumo politiką.

²³ Įskaitant įgaliotosios institucijos sprendimus.